

ELSWOUTSHOEK EN VERKIEZINGEN

Aan de leden van de gemeenteraad van Bloemendaal en speciaal die van de PvdA en GroenLinks alsmede aan het college van B & W,

Is stemmen op de PvdA of GroenLinks bedreigend voor de natuur?

Deze brief gaat over het amendement op de website van GroenLinks Bloemendaal (zie bijlage I) waarin de Bloemendaalse PvdA en GroenLinks (en het CDA) zich positief uitspreken vóór nieuwe woonbebouwing op het landgoed Elswoutshoek, dat de noordoosthoek vormt van het rijksmonument Elswout¹ en onderdeel is van de nationale ecologische hoofdstructuur. Wij zijn een groepje trouwe stemmers op de PvdA en GroenLinks uit Haarlem (met name uit het Ramplaankwartier) en Bloemendaal. Tevens zijn wij allen lid van de Vereniging Natuurmonumenten, zoals overigens veel trouwe stemmers op de PvdA en GroenLinks.

Anders dan de Bloemendaalse PvdA en GroenLinks naar voren brengen in hun amendement, vinden wij nieuwe (woon)bebouwing niet op zijn plaats binnen de ecologische hoofdstructuur. Wij zijn erg teleurgesteld over dit anti-natuur-standpunt in het amendement van de Bloemendaalse PvdA en GroenLinks dat wij niet vinden passen bij het gedachtegoed van de PvdA en GroenLinks. Daarom betwijfelen wij of wij bij deze Tweede Kamer-verkiezingen en bij de gemeenteraadsverkiezingen (2014) nog op de PvdA of GroenLinks zullen stemmen.

Ons stoort bovendien dat het amendement van de Bloemendaalse PvdA en GroenLinks wordt onderbouwd met tal van onwaarheden. Wij zullen ze hierna een voor een bespreken en afsluiten met een conclusie.

De (bouw)ontwikkelingen die op Elswoutshoek worden voorgestaan zijn aanzienlijk talrijker én ingrijpender dan in het amendement wordt beschreven.

In het amendement wordt uiteengezet dat de bouw-ontwikkelingen op Elswoutshoek volgens het "*plan van de eigenaren*" beperkt zullen blijven tot "*een nieuw huis*" dat "*onopvallend in de duinvoet*" zal worden gebouwd "*zonder afbreuk te doen aan het hoofdgebouw*" (zie bijlage I, bladzijde 1). Deze opsomming van bouwplannen in het amendement is echter zeer onvolledig. De belangrijkste omissie in het amendement is wel dat de eigenaren van Elswoutshoek **twee** huizen op dit landgoed willen oprichten. Een van deze huizen is vermeld in het "*plan van de eigenaren*," waarnaar in het amendement wordt verwezen. Voor dit huis is nog geen bouwaanvraag o.i.d. ingediend. De eigenaren van Elswoutshoek willen echter **nóg** een huis oprichten. Dit huis wordt aangeduid als zogenoemd "*zomerhuis*" en voor dit "*zomerhuis*" is al wel een bouwaanvraag ingediend. Dit zogenoemde "*zomerhuis*," wil men ook op een andere plek te Elswoutshoek oprichten dan de duinvoet. Tevens is betreffende de bouwaanvraag voor het zogenoemde "*zomerhuis*," ook al door de gemeente een ontwerpbesluit gepubliceerd in het huis-aan-huis-blad "*Weekblad Kennemerland Zuid*." Kortom, de eigenaren van Elswoutshoek zijn dus van plan om op dit landgoed **twee** huizen op te richten in plaats van één huis. Deze twee huizen betreffen in de eerste plaats het zogenoemde "*zomerhuis*," waarvan de bouwaanvraag dus reeds in procedure is, en in de

¹ Het rijksmonument Elswout bestaat uit de volgende twee landgoederen: Het gelijknamige, en circa 85 hectare grote, landgoed Elswout én het, noordelijk daaraan grenzende, 7,5 hectare grote landgoed Elswoutshoek. De naam Elswout kan dus zowel betrekking hebben op **het rijksmonument** Elswout (92,5 hectare), waarbij Elswoutshoek is inbegrepen, als op **het landgoed** Elswout (85 hectare). Het rijksmonument Elswout wordt grotendeels omgeven door de Duinlustweg en Elswoutslaan en het gedeelte Elswoutshoek ervan ligt binnen de noordoosthoek die gevormd wordt door de twee voornoemde wegen.

tweede plaats het huis dat vermeld is in het "*plan van de eigenaren*" (hierna genoemd: het duinvoethuis).

Zoals in het amendement wordt gesteld, wil men het duinvoethuis "*onopvallend in de duinvoet*" oprichten "*zonder afbreuk te doen aan het hoofdgebouw*" van Elswoutshoek. Ter voldoening aan deze voorwaarde zal men het duinvoethuis moeten situeren ter plaatse van het gedeelte van de duinvoet dat zich bevindt buiten het zicht van het hoofdgebouw van Elswoutshoek (het grote landhuis Elswoutslaan 2). Het gedeelte van de duinvoet op Elswoutshoek² dat buiten het zicht van het hoofdgebouw van Elswoutshoek is gelegen, bevindt zich ten zuidwesten van de twee aaneen gebouwde kleine woningen Elswoutslaan 4 en 6, die aan deze laan grenzen (en zijn aangewezen als rijksmonument). Dit gedeelte van de duinvoet wordt aan de oostzijde ervan vrijwel begrensd door een zanderijvaart die zowel Elswout als Elswoutshoek doorkruist. Tussen de voornoemde zanderijvaart en de Elswoutslaan bevindt zich een strook weiland met een maximum breedte van ca. 40 meter. De strook weiland strekt zich over een lengte van ca. 220 meter uit tussen de zuidwestzijde van de kleine woningen Elswoutslaan 4 en 6 en de grens van Elswoutshoek met Elswout.

Kortom, de enige potentiële bouwlocaties die buiten het zicht van het hoofdgebouw op Elswoutshoek zijn gelegen én tevens grenzen aan de duinvoet, hebben de volgende situering: Zij zijn zowel ingeklemd tussen de zanderijvaart en de duinvoet en zijn tevens op enige afstand ten zuidwesten van het pand Elswoutslaan 4 en 6 gelegen. Deze laatste omstandigheid betekent dat ten behoeve van de ontsluiting van het duinvoethuis altijd een nieuw stuk weg aangelegd zal moeten worden door de hiervoor genoemde strook weiland aan de zuidwestzijde van de kleine woningen Elswoutslaan 4 en 6, welke strook nu nog onaangetast is, én dat er een brug over de zanderijvaart moet worden aangelegd.

Verder kan aangenomen worden dat, zoals bij iedere woning het geval is, bij het zomerhuis én het duinvoethuis in ieder geval één bijgebouw opgericht zal worden waarin tuinmateriaal en dergelijk opgeslagen kan worden (hierna: onderhoudsschuur). Kortom, de bouwplannen en ontwikkelplannen voor Elswoutshoek gaan aanzienlijk verder dan in het amendement wordt voorgespiegeld: in plaats van één huis gaat het om twee huizen, een onderhoudsschuur, een nieuw stuk ontsluitingsweg en een brug over een zanderijvaart.

Wanneer verder het vrijstaande huis in de duinvoet (het duinvoethuis) hetzelfde bouwvolume heeft als het merendeel van de andere vrijstaande huizen in Bloemendaal en omgeving, dan is het vanwege dit bouwvolume volstrekt onmogelijk dat dit huis "*onopvallend in de duinvoet*" kan zijn. Het zal zeer zichtbaar zijn vanaf de Elswoutslaan en aldus ten koste gaan van het huidige aanzicht van Elswoutshoek, dat qua bebouwing en landschappelijke structuur niet afwijkt van de situatie in de 19^e eeuw.

Het spreekt voor zich dat al de voornoemde bebouwing en infrastructuur (en met name ook het gebruik ervan) ernstige afbreuk zullen doen aan het landschap (verrommeling) en de ecologische hoofdstructuur ter plaatse.

Al de hiervoor genoemde informatie is gewoon toegankelijk via het huis-aan-huis-blad "*Weekblad voor Zuid-Kennemerland*." Waarom is er dan door de Bloemendaalse PvdA en GroenLinks zo'n onwaar amendement opgesteld?

Het landgoed Elswoutshoek is niet in verval en is niet verloederd.

In het amendement van de Bloemendaalse PvdA en GroenLinks wordt gesteld dat in ruil voor de mogelijkheid tot woningbouw op Elswoutshoek de "*schade die in de loop der jaren is aangericht aan het landschap (van Elswoutshoek) wordt hersteld*" (zie bijlage I, bladzijde 1).

De zin in het amendement van de PvdA en GroenLinks dat in de loop der jaren schade is aangericht aan het landschap (van Elswoutshoek), wordt in het geheel niet gespecificeerd

² De duinvoet op Elswoutshoek hoort bij een tamelijk groot en geheel met zeer oud beukenbos begroeid duingebied op dit landgoed, welk duingebied de naam het "*Hoge Eiland*" heeft.

maar suggereert wel sterk (in de communicatiewetenschap noemt men dat "*framing*") dat er op Elswoutshoek in de loop van de afgelopen jaren enorm schadelijke ingrepen hebben plaatsgevonden en bouwwerken zijn gerealiseerd. Maar dat is zeer zeker niet het geval geweest, zoals men kan constateren bij een bezoek aan Elswoutshoek. Wij kennen Elswoutshoek al sinds jaar en dag en er is en was geen schade toegebracht aan Elswoutshoek³. Bij Elswoutshoek is alleen sprake van een zekere verwildering van het groen, zoals vanaf de Elswoutslaan en Duinlustweg ook heel goed zichtbaar was (recentelijk is er namelijk zeer fors gekapt op Elswoutshoek). De nachtegalen en zanglijsters vonden deze verwildering geweldig, zoals wij veelvuldig hebben kunnen zien en horen. Bij meerdere landgoederen van de Vereniging Natuurmonumenten in Zuid-Kennemerland, zoals Koningshof alsmede Duin en Kruidberg is (een zekere vorm van) verwildering een probaat middel om de natuur te versterken. Bij het professionele natuurbeheer duidt men dit aan met het begrip "*extensief beheer*."

De landschapsstructuur van Elswoutshoek wordt in belangrijke mate gekenmerkt door een combinatie van een weidestrook, een zanderijvaart, die overigens uit de 19^e eeuw stamt, en een duingebied met de naam het "*Hoge Eiland*" dat volledig begroeid is met zeer oud beukenbos. Dit type landschappelijke combinatie is óók essentieel voor Elswout. Mede daarom vormen de landgoederen Elswoutshoek en Elswout een "*onverbrekelijke eenheid*"⁴.

De strekking van het amendement van de Bloemendaalse PvdA en GroenLinks dat de nieuwe (woon)bebouwing op Elswoutshoek past binnen het beleid ten aanzien van de ecologische hoofdstructuur is onjuist.

In het amendement staat de conclusie dat het plan inzake Elswoutshoek (waarin het duinvoethuis is opgenomen) "*in principe voldoet aan maatstaven van landschappelijke -, ecologische – en cultuurhistorische aard*" (zie bijlage I, bladzijde 2, bovenaan). Voorts wordt in het amendement gesteld dat deze conclusie ook wordt "*ondersteund door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, kenmerk AWT-2011-139*," waarmee kennelijk naar een brief wordt verwezen. Wij kunnen nauwelijks geloven dat deze Rijksdienst in een brief heeft gesteld dat de beoogde (woon)bebouwing en infrastructuur op Elswoutshoek voldoet aan ecologische maatstaven. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed is, zoals zijn naam al aangeeft, namelijk wel deskundig op het terrein van het culturele erfgoed maar beslist niet op het terrein van de ecologie. Wij vinden het erg jammer dat de gemeente over het ecologisch en landschappelijk aspect geen advies heeft gevraagd aan een andere Rijksdienst die de ecologie en het landschap wel als werkterrein heeft, namelijk Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer beheert bovendien het rijksmonument Elswout, waar Elswoutshoek deel van uitmaakt.

³ Ook wordt met de zin in het amendement over aangerichte schade op Elswoutshoek, gesuggereerd dat er in de loop der jaren veel bebouwing op Elswoutshoek is opgericht maar dat is niet het geval. En als die bebouwing er wél zou zijn dan zou het gaan om illegale bebouwing, die zonder meer verwijderd zou moeten worden en geen reden mag zijn om nieuwe bebouwing toe te laten.

⁴ Dat de landgoederen Elswoutshoek en Elswout een "*onverbrekelijke eenheid*" vormen staat aangegeven op bladzijde 9, bovenaan, van de zogenoemde "*complexomschrijving*" die hoort bij het besluit (in 1990) om de landgoederen Elswoutshoek en Elswout tezamen als rijksmonument aan te wijzen. Deze complexomschrijving kan d.m.v. van de volgende stappen worden gedownload: **Stap 1:** Zoek op internet met de zinsnede "*monumentenregister.cultureelerfgoed.nl*." Er verschijnt dan een invulmenu. **Stap 2:** Beperk de invulling van dit invulmenu tot het noteren van het complexnummer van Elswout, namelijk: 339207, achter het kopje "*monument- of complexnr.*" en klik vervolgens op "*zoek*." Dan verschijnt een lijst met de monumentnummers van alle monumenten, waaruit het rijksmonument Elswout bestaat. **Stap 3:** Klikken op een van deze monumentnummers resulteert in een afbeelding waarvan het linkergeedeelte wordt gevormd door een aantal zinsneden. **Stap 4:** Klikken op de zinsnede "*Download uittreksel gehele complex*," resulteert in de complexomschrijving van het rijksmonument Elswout.

Verder staat de conclusie in het amendement dat het plan inzake Elswoutshoek (waarin het duinvoethuis is opgenomen) *"in principe voldoet aan maatstaven van landschappelijke -, ecologische – en cultuurhistorische aard"* haaks op de volgende mededeling van Gedeputeerde Staten in een brief van 29 juni 2012, bijlage II, aan het gemeentebestuur van Bloemendaal: Het landgoed Elswoutshoek *"is aangeduid als landelijk gebied, ecologische hoofdstructuur en aardkundig monument. Nut en noodzaak van de bouw van de woning op deze plaats zijn niet aangetoond. Het bouwen van een woning voor een particulier in de ecologische hoofdstructuur is geen groot maatschappelijk belang."* Deze opmerking van Gedeputeerde Staten is niet zo verbazingwekkend. De realisering van een villa, een zomerhuis alsmede een onderhoudsschuur en bijbehorende ontsluitende infrastructuur zal immers onvermijdelijk leiden tot een ernstige aantasting van de ecologische hoofdstructuur en de landschapsstructuur (verrommeling) op Elswoutshoek. Het aangehaalde standpunt van Gedeputeerde Staten is van cruciale betekenis.

Hierna geven wij nog één voorbeeld van een creatieve omgang met de waarheid uit het amendement van de Bloemendaalse PvdA en GroenLinks: In het amendement wordt gesteld dat de conclusies ervan *"ook worden ondersteund door het Projectboek Kennemerzoom van de provincie Noord-Holland."* Met deze opmerking wordt gesuggereerd dat in het *"Projectboek Kennemerzoom"* het beleid van de provincie Noord-Holland is verwoord. Maar in dit Projectboek staat geen provinciaal beleid. Het bestaat uit beschrijvingen van ruimtelijke projecten die in opdracht van de provincie Noord-Holland bijeen zijn gebracht door het adviesbureau *"Landscape Architects for Sale."* Voorts is dit Projectboek volstrekt achterhaald en niet alleen omdat het van meer dan 10 jaar geleden dateert. In overeenstemming met de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro), die met ingang van 1 juli 2008 in werking is getreden, ligt het ruimtelijk beleid van de provincie Noord-Holland namelijk vast in de Provinciale *"Structuurvisie Noord-Holland 2010"*⁵ en zijn algemeen geldende planologische regels van de provincie vastgelegd in de *"Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie"*⁶. Dit zijn de provinciale kaders waar de gemeente Bloemendaal zich wettelijk (Wro) aan dient te houden en deze kaders laten oprichting van woonbebouwing op Elswoutshoek niet toe. De Bloemendaalse gemeenteraadsleden van de PvdA en GroenLinks weten dit natuurlijk ook. Waarom zij dan denken dat zij dit amendement aan hun achterban kunnen presenteren is raadselachtig, want het heeft natuurlijk een negatief effect.

Conclusie

Wij vinden het gedrag van de Bloemendaalse gemeenteraadsleden van de PvdA en GroenLinks inzake Elswoutshoek, zoals het naar voren komt uit het huis-aan-huis-blad *"Weekblad voor Kennemerland Zuid,"* nogal verongelijkt en het doet denken aan verbeten dwarsliggen; erg onprettig. Daarom lijkt het ons verstandig, hoe beroerd wij dat ook vinden, om anoniem te blijven, omdat het ons om de zaak gaat en niet om persoonlijke voorkeuren.

Wij hopen dat de Bloemendaalse PvdA en GroenLinks in staat zijn tot voortschrijdend inzicht en hun amendement inzake Elswoutshoek intrekken. PvdA-stemmers en GroenLinks-stemmers gaan met geestverwanten om en het amendement blijkt keer op keer als een soort zeurende pijn ter sprake te komen.

⁵ Deze structuurvisie is vastgesteld door Provinciale Staten van Noord-Holland op 21 juni 2010 en deels herzien door PS op 23 mei 2011. De juridische reikwijdte van de provinciale structuurvisie ligt vast in artikel 2.2 van de Wro.

⁶ De Provinciale Verordening is op 21 juni 2010 door Provinciale Staten (PS) vastgesteld en is op 3 november 2010 in werking getreden. De juridische reikwijdte van de provinciale verordening ligt vast in artikel 4.1 van de Wro.